

Meester in arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen

Collectieve arbeidsvoorwaarden vormen een belangrijk deel van de loonkosten in een bedrijf(stak). Arbeidsvoorwaarden zijn voortdurend in beweging. Een veelheid aan veranderende belangen moet aan de cao-tafel in evenwicht worden gebracht. Dit vergt veel van alle betrokkenen.

Onderwerpen

In de leergang Arbeidsvoorwaarden Glashelder komen alle aspecten van de collectieve arbeidsvoorwaardenvorming aan bod. De psychologie van het onderhandelen en de vraag hoe met belangenconflicten en meningsverschillen wordt omgegaan maken – naast inhoudelijke verdieping – onderdeel uit van het programma. De leergang is ontwikkeld door Bureau Arbeidsvoorwaarden MKB-Nederland in samenwerking met het Amsterdams Instituut voor ArbeidsStudies en het Hugo Sinzheimer Instituut, verbonden aan Universiteit van Amsterdam. Achmea Sociale Zekerheid levert een financiële bijdrage.

In 6 bijeenkomsten geven aansprekende gastdocenten hun kijk op een aspect van collectieve arbeidsvoorwaarden, toegespitst op de belangen van het midden- en kleinbedrijf. Denkt u maar aan de noodzaak tot (gezond) langer doorwerken, de uiteenlopende werkgevers- en werknemersbelangen, aan nieuwe wetgeving én aan innovatie van het instrument 'cao'.

Opzet

Elk van de 6 bijeenkomsten bestaat uit twee delen met daartussen een diner. U krijgt ruime gelegenheid voor uitwisseling met de gastdocenten en met uw collega deelnemers. Tijdens de leergang is ruimte voor het bespreken van praktijksituaties. De deelnemers ontvangen een map met studiemateriaal en een certificaat van deelname.

Doel en deelnemersprofiel

Doel van de leergang is bij cao-onderhandelingen betrokken personen, zoals bestuurs- en directieleden, beleidsmedewerkers, cao-onderhandelaars en cao-delegatieleden van bedrijven en (branche) organisaties goed beslagen ten ijs te laten komen bij de onderhandelingen. U kunt de in het geding zijnde belangen beter doorgronden en afwegen, zodat een cao tot stand komt die aansluit op de bedrijfsprocessen in de eigen sector. Zowel deelnemers betrokken bij een ondernemingscontract als zij die zijn betrokken bij een branchecontract zijn van harte welkom.

Terugblik deelnemers Leergang

'Bredere blik op samenhangende thema's.' 'Meer inzicht in de spelregels en protocollen én het cao-proces én hoe paritaire overeenkomsten tot stand komen.' 'Ben beter in staat beleidsvoorbereidingen en uitvoeringsproces arbeidsvoorwaarden te overzien en op hoofdlijnen aan te sturen.'

Data en locatie

In 2010 vinden de 6 bijeenkomsten plaats op donderdag 11 februari, 04 maart, 25 maart, 15 april, 20 mei, 3 juni. De bijeenkomsten starten om 14.30 uur en zijn om 21.00 uur afgelopen. De laatste bijeenkomst op 3 juni start om 13.30 uur. De bijeenkomsten vinden plaats bij Achmea Sociale Zekerheid, Rijnzathe 10 in De Meern (Utrecht).

Aanmelden en kosten

Er kunnen maximaal 25 deelnemers aan het programma meedoen. Aanmelden kan alleen voor de gehele leergang. De aanmeldingen worden in volgorde van ontvangst van het aanmeldingsformulier verwerkt.

U kunt zich *uiterlijk 12 januari 2010* aanmelden via het aanmeldingsformulier dat u achterop deze brochure aantreft. Na uw aanmelding ontvangt u een bevestiging van de inschrijving en een factuur.

De kosten voor deelname bedragen voor leden van MKB-Nederland € 1.990,- per deelnemer. Voor niet-leden van MKB-Nederland bedragen de kosten € 2.750,- per deelnemer. Voor een tweede deelnemer van dezelfde organisatie bedraagt de deelname voor leden van MKB-Nederland € 1.492,- en voor niet-leden € 2.062,-. Deze bedragen zijn exclusief BTW.

Nog vragen?

Neem contact op met één van de medewerkers van Bureau Arbeidsvoorwaarden MKB-Nederland 015 – 19 14 07 of mail naar arbeidsvoorwaarden@mkb.nl.

Onderwerpen en sprekers¹

11 februari 2010
eerste deel

Cao-vernieuwing op ondernemingsniveau

dr. Maurice Rojer (AWVN)

- decentralisatie en differentiatie in cao-vorming
- actuele arbeidsvoorwaardelijke trends

tweede deel

Maatschappelijke en juridische kaders

prof. dr. Evert Verhulp (UvA)

- de oorsprong van de cao, juridische kaders van de cao en cao-partijen
- juridische bedreigingen van de solidariteit
- afwijking van ¼ dwingend recht
- ondernemings-cao 's
- dispensatie AVV

04 maart 2010
eerste deel

Overlegeconomie en cao-coördinatie

dr. Marc van der Meer (AIAS/Ecbo)

- sturing en coördinatie: wat kan en weet de overheid?
- van een enkelvoudig naar een meervoudig keuzemenu in het centraal overleg
- welke loonformules werken nog in een gedifferentieerde arbeidsmarkt?

tweede deel

Driekwart dwingend recht: uitrust van belangen

prof. dr. Evert Verhulp (UvA)

- ontslagrecht en ¼ dwingend recht
- ontslagbescherming en WW als wisselgeld
- inhoud van sociale plannen

25 maart 2010
eerste deel

Flexicurity als onderhandelingsstrategie

prof. dr. Ton Wilthagen (UvT)

- flexibiliteit en zekerheid
- management van sociale risico's
- een nieuwe arbeidsverhouding
- praktijkcasus

tweede deel

Flexibel belonen

ir. Erik Schouten (AWVN)

- welke beloningsvormen passen bij welk type organisatie/functie?
- trends
- praktijkervaringen

15 april 2010
eerste deel

De verantwoordelijkheidsverdeling in de sociale zekerheid

prof. dr. Paul de Beer (AIAS/De Burcht)

- markt of overheid?
- of toch een rol voor de sociale partners?
- welke rol dan?
- het Baliemanifest

tweede deel

Dispensatiebeleid AVV

mr. Karin van der Veldt (Promovenda UvT)

- aanleiding wijziging AVV beleid per 1 januari 2007
- inhoud van de wijziging vóór en na 1 januari 2007
- praktijk sinds 1 januari 2007: voor- en nadelen

20 mei 2010
eerste & tweede deel

Psychologie van het onderhandelen

prof. dr. Carsten de Dreu (ACS)

- leiderschap
- rollen in onderhandelingsprocessen
- meningsverschillen en belangenconflicten
- praktijkcasus

03 juni 2010
eerste deel

Cao-beleid, de visie van de vakbeweging

Wilna Wind (FNV)

- looncoördinatie of marktwerking?
- leiderschap in de loonvorming
- een brede of smalle onderhandelingsagenda?

De praktijk van cao-onderhandelingen

drs. Joba van den Berg (Bouwend Nederland)

- de verhouding tussen mkb en grootbedrijf
- standaardisering of maatwerk?
- afwijkingsbepalingen

Terugblik en evaluatie

prof. dr. Evert Verhulp

tweede deel

Uitreiking Certificaten

derde deel

Actualiteit / discussie met door deelnemers aangeleverde stellingen

ir. drs. Jack Buckens (directievoorzitter Achmea Sociale Zekerheid)

drs. Loek Hermans (voorzitter MKB-Nederland)

Wilna Wind (FNV)

Ja, ik meld me aan voor de Leergang Arbeidsvoorwaarden Glashelder in 2010.*(Indien er vanuit uw organisatie meer dan 1 deelnemer wordt aangemeld, kunt u hiervoor gebruik maken van een kopie van deze pagina).*

Naam organisatie / factuuradres

Afdeling

Postbus/straat

Postcode en plaats

Telefoon

Mobiel

Fax

Datum

Handtekening

Naam deelnemer

Voorletters

Titel

Voornaam

 m v

Functie

E-mail*

Dieetwensen geen vlees geen vis diabetes anders nl. Ik wens het studiemateriaal op een ander postadres dan mijn werkadres te ontvangen nl.

Postbus/Straat :

huisnr.

Postcode en woonplaats:

 Ik wens het studiemateriaal uitsluitend digitaal te ontvangen Ik wens het studiemateriaal digitaal én per post te ontvangen** Gebruikt u a.u.b. het e-mailadres waarop u voor de leergang bereikbaar bent.*

Aanmelden kan tot uiterlijk 12 januari 2010

**Fax deze pagina naar Secretariaat Bureau Arbeidsvoorwaarden:
015 – 2191231 of mail de pagina als pdf-bestand naar m.vandergiessen@mkb.nl**

Informeert Ontmoet Ondersteunt Bereikt

www.mkb.nlBureau Arbeidsvoorwaarden MKB-Nederland
Postbus 93002 – 2509 AA DEN HAAG
Telefoon: 015 – 2191407 – arbeidsvoorwaarden@mkb.nl – www.mkb.nl

BUREAU ARBEIDSVORWAARDEN

Leergang.

Arbeidsvoorwaarden Glashelder! 2010

